

1.1. Główne założenie nr 5: Zmiana charakteru poradnictwa i doradztwa

Cel: Upewnić się, że każdy posiada łatwy dostęp do rzetelnych informacji i porad o możliwościach kształcenia na obszarze całej Europy i na każdym etapie swojego życia.

W przeszłości, większość ludzi tylko raz pokonywała drogę od edukacji, przez szkolenia do rynku pracy - będąc w młodym wieku kończyli naukę w szkole bądź uniwersytecie i znajdowali pracę, choć czasami podejmowali w międzyczasie jedno lub więcej szkoleń zawodowych. Dzisiaj, wszyscy możemy potrzebować informacji i porad, które pomogą nam odpowiedzieć na pytanie "co robić dalej", jakie wielokrotnie i całkiem niespodziewanie pojawi się w naszym życiu. Stanowi ono integralną część ciągłego procesu planowania i realizowania naszego projektu życia, w którym płatna praca jest ważnym, ale tylko jednym z wielu elementów. Przy dokonywaniu wyborów i podejmowaniu decyzji nieodzowne stają się odpowiednie i rzetelne informacje, a przy precyzowaniu naszego celu często pomagają nam rady profesjonalistów.

W takiej sytuacji, należy zmienić sposób postrzegania poradnictwa i zacząć traktować je jako powszechną i stale dostępną usługę, obejmującą jednocześnie poradnictwo naukowe, zawodowe i personalne, która kierowana jest do szerokiego grona nowych odbiorców. Życie i praca w społeczeństwie opartym na wiedzy wymaga od obywateli aktywności i wewnętrznej motywacji do rozwoju zawodowego i do rozwoju własnej osobowości. Oznacza to, że wszelkie poradnie powinny działać z nastawieniem na stronę popytu zamiast podaży, koncentrując się na potrzebach i wymaganiach klientów.

Zadaniem osób zajmujących się poradnictwem jest towarzyszenie jednostkom na ich życiowej drodze, zwiększając przy tym ich motywację, dostarczając im właściwych informacji i ułatwiając podejmowanie decyzji. Do tego niezbędna jest bardziej pro-aktywna orientacja - to znaczy należy wychodzić naprzeciw potrzebom ludzi, zamiast jedynie czekać, aż zgłoszą się po poradę, należy podejmować działania ugruntowujące osiągnięte dotychczas wyniki, nie dopuszczać do kolejnych przypadków porzucenia nauki w szkołach i nieukończenia kursów szkoleniowych i rekompensować doznane straty pozytywnym działaniem.

Działalność osób profesjonalnie zajmujących się poradnictwem i doradztwem można określić mianem "pośrednictwa". Wysuwając na pierwszy plan zainteresowania klienta, "pośrednik-doradca" może zrobić zestawienie adekwatnych informacji, które pomogą ukierunkować daną osobę na przyszłość. Źródła informacji pochodzące z internetu/oparte na technologii informatycznej oraz narzędzia diagnostyczne pozwalają odkryć nowe horyzonty i przyczyniają się do wzbogacenia oferty i poprawienia jakości usług w zakresie poradnictwa i doradztwa. Mogą one wspomagać doradców, ale z pewnością nie mogą ich zastąpić - nowe technologie potencjalnie niosą ze sobą nowe problemy do rozwiązania. Na przykład, będą oni musieli wykształcić zdolności niezbędne do zarządzania i analizowania informacji, ponieważ będą wzywani przez ludzi zagubionych w informacyjnym labiryncie i potrzebujących pomocy w wyszukiwaniu tego, co jest dla nich istotne i użyteczne. W globalizującym się świecie nauki, ludzie będą potrzebowali także porad dotyczących jakości oferowanych form kształcenia.

Z powyższych przyczyn, usługi w zakresie poradnictwa i doradztwa powinny nabrać bardziej holistycznego charakteru. Dzięki temu mogłyby zaspokajać wiele potrzeb i spełniać różne wymagania osób z rozmaitych środowisk. Nie trzeba dodawać, że takie usługi powinny być dostępne w najbliższym otoczeniu. Doradcy muszą znać nie tylko życie osobiste i społeczne tych, którym udzielają informacji i porad, ale także profil lokalnego rynku pracy i potrzeby pracodawców. Usługi w zakresie poradnictwa i doradztwa powinny stać się nieodłącznym elementem usług świadczonych na rzecz pojedynczych osób, społeczeństwa i nauki. Taka sieć powiązań sprawiłaby, że w jednym miejscu byłyby dostępne odpowiednie ekspertyzy, doświadczenia i zasoby.

W ciągu kilku ostatnich lat okazało się, że coraz więcej informacji jest poszukiwanych i odnajdywanych w nieformalnych i nieoficjalnych formach kształcenia. Osoby zawodowo zajmujące się poradnictwem i doradztwem zaczynają to uwzględniać w swojej pracy nie tylko przez nawiązywanie kontaktów z lokalnymi stowarzyszeniami i grupami wolontariuszy, ale także przez tworzenie podstawowego zakresu usług w najbliższym otoczeniu. Są to ważne strategie mające na celu ułatwienie dostępu tym grupom docelowym, które są w znacznym stopniu społecznie upośledzone.

Tradycyjnie, usługi w zakresie poradnictwa i doradztwa dostarczane były przez państwo. Ich celem było wspomaganie absolwentów, którzy po raz pierwszy wkraczali na rynek pracy. W ciągu ostatnich trzydziestu lat, na rynku pojawiło się bardzo wiele firm o tym profilu, które oferują usługi przede wszystkim dla osób wysokokwalifikowanych. W niektórych państwach członkowskich poradnictwo i doradztwo to dziedziny całkowicie lub częściowo sprywatyzowane. Nawet przedsiębiorstwa zaczęły inwestować z myślą o swoich pracownikach w usługi związane z doradztwem. Niemniej, wyznaczanie wspólnych, minimalnych standardów jakościowych oraz określanie uprawnień pozostaje w gestii sektora publicznego.